

ПРОЕКТ ЦК КПРС ДО XXV З'ІЗДУ КПРС

«ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА СРСР НА 1976—1980 РОКИ».

14 грудня в центральних, республіканських, крайових і обласних газетах країни опубліковано постанову ЦК КПРС про проект ЦК КПРС до XXV з'їзду КПРС «Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976—1980 роки» і проект ЦК КПРС до XXV з'їзду «Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976—1980 роки».

ЦК КПРС схвалив проект основних напрямів розвитку народного господарства СРСР на десяту п'ятирічку і запропонував провести обговорення цього документу в партійних організаціях, на зборах трудящих і в пресі.

Десята п'ятирічка — новий важливий етап у створенні матеріально-технічної бази комунізму, вдоскона-

ленні суспільних відносин і формуванні нової людини, розвитку соціалістичного способу життя. Це період посилення інтенсифікації суспільного виробництва, більш повного використання можливостей народного господарства для примноження національного багатства, зміцнення економічної могутності і обороноздатності країни.

Головне завдання десятої п'ятирічки полягає в послідовному здійсненні курсу Комуністичної партії на піднесення матеріального і культурного рівня життя народу на основі динамічного і пропорційного розвитку суспільного виробництва і підвищення його ефективності, прискорення науково-технічного прогресу, зростання продуктивності праці, всемірного поліпшення якості роботи в усіх ланках народного господарства.

З'їзду КПРС — ГІДНУ ЗУСТРІЧ!

З ВЕЛИКИМ ПІДНЕСЕННЯМ ЗУСТРІВ КОЛЕКТИВ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА ПРОЕКТ ЦК КПРС ДО XXV З'ІЗДУ — ІСТОРИЧНИЙ ПАРТІЙНИЙ ДОКУМЕНТ, В ЯКОМУ ВИЗНАЧЕНО ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА КРАЇНИ НА П'ЯТИРІЧКУ. ПАЛКО СХВАЛЮЮЧИ ЙОГО, ПРОФЕСОРСЬКО — ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД, НАУКОВЦІ, СТУДЕНТИ І СПІВРОБІТНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ ЗОБОВ'ЯЗУЮТЬСЯ ПРИМНОЖУВАТИ ЗУСИЛЛЯ НА ВИКОНАННЯ НАКРЕСЛЕНЬ ПАРТІЇ.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ ХЛІ

19 грудня 1974 року

№ 38 (1213)

Ціна 2 коп.

ЕФЕКТИВНОЮ формою ідейно-політичного загартування студентства, підвищення його учбової і громадсько-політичної активності став Всесоюзний Ленінський залік, який об'єднує в собі найважливіші напрямки діяльності комсомольської організації.

За рішенням XVII з'їзду ВЛКСМ в комсомольських організаціях Ленінський залік «Рішення XXIV з'їзду КПРС—в життя» продовжено до кінця дев'ятої п'ятирічки. В ньому беруть активну участь всі студенти Одеського університету. Сьогодні значення заліку підвищується в зв'язку з активізацією роботи комсомольської організації університету по гідній зустрічі XXV з'їзду КПРС.

Основою учбової, громадсько-політичної життєдіяльності кожного учасника Ленінського заліку є особистий комплексний план «Вчитись комунізму». Він допомагає кожному комсомольцю, студенту не тільки уявити свої задачі, а й побачити їх в перспективі. Виконання особистих комплексних планів допомагає учасникам Ленінського заліку включитись в соціалістичне змагання за почесне право підписати Рапорт Ленінського комсомолу XXV з'їзду КПРС.

Завдання первинних комсомольських організацій—організувати соціалістичне змагання в кожному трудовому колективі, на кожному факультеті, курсі, в групі, керуючись при цьому завданнями, викладеними в постанові ЦК КПРС «Про соціалістичне змагання за гідну зустріч XXV з'їзду КПРС», в документах ЦК ВЛКСМ. Під час проведення змагання необхідно здійснювати проміжне і заключне (в лютому 1976 р.) підведення підсумків змагання, визначення переможця, удостоєного почесного права підписати Рапорт.

ЗА ПРАВО ПІДПИСАТИ РАПОРТ З'ІЗДУ ПАРТІЇ

Переможець змагання визначається в комсомольських групах, при цьому в організаціях, куди входять ці групи, підведення підсумків не проводиться. Якщо в структурі комсомольської організації немає комсомольських груп, визначення переможців здійснюється в організації на правах первинної. Кожен комсомолец повинен виразно уявити, як організується змагання за право підписати Рапорт, повинен боротись за почесне право підписати Рапорт Ленінського комсомолу XXV з'їзду КПРС.

У комсомольських організаціях дуже важливо і необхідно налагодити регулярне підведення підсумків (щотижневе і щоденне). Доцільно, наприклад, вести перехідний мандат, в який заносити імена переможців етапів змагання. На зборах—«летучках» називати кращого комсомольця—студента, співробітника, який досяг найкращих показників за тиждень, декаду, місяць, вручати йому перехідний мандат.

Право підписати Рапорт Ленінського комсомолу XXV з'їзду КПРС від імені комсомольської організації ОДУ буде надано кращим із кращих співробітникам, студентам, які поєднують відмінне навчання з активною громадською роботою, зразковою поведінкою. Рішення про надання почесного права підписати Рапорт XXV з'їзду КПРС повинні прийматись на комсомольських зборах кожної з первинних комсомольських організацій університету. Підписання Рапорту переможцями передз'їздового змагання проводиться в урочистій обстановці. Переможці соціалістичного змагання, що підписали Рапорт Ленінського комсомолу XXV з'їзду КПРС, за відмінне навчання і велику громадську роботу, будуть нагороджені від імені ЦК ВЛКСМ пам'ятною книгою «Вчитись комунізму».

Комітет комсомолу Одеського держуніверситету закликає всіх комсомольців активно включитись в змагання за право підписати Рапорт Ленінського комсомолу XXV з'їзду КПРС, і висловлює сподівання, що комсомольська організація університету відмінними успіхами у навчанні, громадській роботі гідно ознаменує форум комуністів нашої країни—XXV з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу.

С. КУЧЕРЕНКО,
заступник секретаря комітету комсомолу університету по ідеологічній роботі.

СХВАЛЮЄМО! ПІДТРИМУЄМО!

Колектив нашого орденоносного вузу, як і весь радянський народ, обговорює проект ЦК КПРС до XXV з'їзду партії «Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976—1980 роки». Сьогодні ми публікуємо перші відгуки на цей важливий документ.

ВАЖЛИВИЙ ЕТАП КОМУНІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА

Опублікований 14 грудня суспільного виробництва і підвищення його ефективності, прискорення науково-технічного прогресу, зростання продуктивності праці, всемірного поліпшення якості роботи в усіх ланках народного господарства.

Виходячи з цього, партія вважає необхідним забезпечити стійкий ріст суспільного виробництва, здійснити систему заходів по подальшому підвищенню благоустрою народу. В проекті заплановано розробити і здійснити комплекс заходів по охороні оточуючого середовища, раціональному використанню і відтворенню природних ресурсів. Заходи по охороні оточуючого середовища, заплановані партією в проекті, є надзвичайно гуманними по своїй суті і відповідають соціалістичному характеру, є яскравим свідченням всебічної турботи про радянську людину-трудівницю.

В проекті ЦК КПРС десята п'ятирічка характеризується як дальший етап в створенні матеріально-технічної бази комунізму, удосконалення суспільних відносин, формування нової людини, підвищення благоустрою радянських людей. «Головне завдання десятої п'ятирічки, — підкреслюється в проекті, — полягає в послідовному здійсненні курсу Комуністичної партії на піднесення матеріального і культурного рівня життя народу на основі динамічного і пропорційного розвитку

ПЛАНИ ПАРТІЇ — ПЛАНИ НАРОДУ

Одним з найвищих проявів демократії в нашій країні є те, що в управлінні державою, в розв'язанні різнобічних завдань комуністичного будівництва активну участь бере радянський народ. У ці дні радянський народ живе в творчій насназі, натхненний проектом ЦК КПРС до XXV з'їзду партії «Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976—1980 роки». Закон нашого суспільства: плани партії — плани народу. Тому основні розмови в колективах трудящих в ці дні — це обговорення проекту плану на 1976—80 рр.

Плани партії по розвитку кожної галузі народного господар-

ства нашої країни знаходять гаряче схвалення у кожної радянської людини. Тим більше приємно бачити в проекті плану слова, які безпосередньо відносяться до твоєї діяльності. Студенти-юристи уже прочитали Постанову ЦК КПРС, проект плану обговорюється під час занять, на перервах, в гуртожитку. В першу чергу юристів радує те, що партія і надалі в центр уваги ставить зміцнення соціалістичної законності. Проект плану передбачає дальший розвиток суспільних наук. Це—продовження розробки теорії створення матеріально-технічної бази комунізму, вдоскона-

лення суспільних відносин, формування нової людини, розвиток соціалістичного способу життя.

Виховання нової людини—одне із основних завдань, яке ставить проект плану. Це вимагає від юристів детальніше вивчати спеціальні предмети, вдосконалювати свої уміння і знання в практичній діяльності. Партійна і комсомольська організації факультету докладають всіх зусиль, щоб плани партії відносно завдань в галузі підготовки висококваліфікованих спеціалістів-юристів були успішно виконані.

В. МЕЛЬНИЧУК,
секретар комсомольської організації юридичного факультету.

О. КРАСЮК,
доцент кафедри історії КПРС.

СХВАЛЮЄМО! ПІДТРИМУЄМО! ЗАХОПЛЮЮЧІ ПЕРСПЕКТИВИ

У проєкті ЦК КПРС до XXV з'їзду партії «Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976—1980 роки» підкреслюються великі успіхи, досягнуті в нашій країні за минулу п'ятирічку. Вони є яскравим свідченням успішного втілення в життя величезних накреслень XXIV з'їзду партії.

Нас, працівників науки, надихають на нові звернення ті величезні завдання, які нам належить вирішити в найближчі роки. Одне з них — забезпечити далі розвиток наукових форм зв'язку науки з виробництвом, прискорення впровадження досягнень науки в народне господарство.

У проєкті ЦК КПРС вказується на необхідність розширити дослідження в галузі синтезу нових

сполук і матеріалів з новими властивостями і створення нових хімічних процесів з високоефективними каталітичними системами, що забезпечують значне прискорення хімічних реакцій.

І в цьому ми вбачаємо своє головне завдання: з перших же місяців нового року працювати ще ефективніше. Треба перетворити десяту п'ятирічку в п'ятирічку ефективності і якості. І ми це зробимо!

Перспективи, накреслені проєктом основних напрямків розвитку народного господарства СРСР на нову п'ятирічку, по-справжньому захоплюють.

О. САФРОНКОВ,
секретар партійного бюро
хімічного факультету, доцент
кафедри фізичної хімії.

ПІДСУМКАМ ПЕДПРАКТИКИ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

Незвичайний вигляд цього дня мав головний корпус університету. У вестибюлі були виставлені роботи студентів, які вони зробили своїми руками для шкіл в період педагогічної практики. Тут можна було побачити стенди і наочне приладдя, таблиці і графіки, альбоми і газети, зроблені ретельно, з великою любов'ю до улюбленої справи.

Привертає увагу чудове наочне приладдя, виконане членами гуртка прикладної біології. І приємно було дізнатись, що фабрика учбово-наочних приладів запропонувала їхні ескізи у серійне виробництво.

Велику кількість наочного приладдя також підготували фізики. Яка це копінка робота — виготовлення різноманітних реле, генераторів, підсилювачів і т. ін.

Добре враження залишає виставка студентських робіт геофаку. Тут демонструвалася велика кількість таблиць, графіків, альбомів, газет.

Непогано представили свої роботи і студенти факультету романо-германської філології. Вони випустили багато таблиць, які допомагають вивчати іноземні мови.

А у великому актовому залі відбулася науково-методична конференція «Педагогічна практика як засіб професійної підготовки студентів університету». Відкриваючи її, проректор по учбовій роботі професор Д. І. Поліщук сказав:

— У цьому році 200 наших сту-

дентів пройшли піонерську практику влітку і 500 студентів стажувались у школах міста і області у першому семестрі. Чимало добрих справ зробили вони під час практики. Проводились місячники з біології і хімії, велику індивідуальну роботу по вивченню іноземних мов проводили студенти факультету РГФ.

Про серйозне відношення до цієї важливої справи свідчать випадки, коли студенти тривалий час повністю заміняли відсутніх викладачів. А деяких практикантів школи навіть запросили до себе працювати.

Цілий ряд методичних досліджень і розробок було проведено під час практики. Узагальнити весь цей досвід і повинна сьогоднішня конференція.

Сподіваємось, сказав проректор, що це починання сприятиме кращому проведенню практики у майбутньому і прищепленню любові до професії вчителя.

Перед майбутніми викладачами виступила директор Одеської середньої школи № 119, випускниця нашого університету А. П. Бістріна. Вона говорила про те, що життя школи — це складний комплекс завдань, адже загальна середня освіта передбачає навчати всіх без винятку, і навчати добре. Директор школи багато розповідала про правильний відбір матеріалу для уроку, про найбільш раціональні методи і прийоми навчання, про зв'язок змісту уроку з життям, практикою.

Своїми враженнями про деякі методи викладання географії вчителями школи № 3 м. Одеси поділилася керівник практики доцент К. О. Повігчанна. Практикантам було чого повчитись у цих учителів.

Із напутньою промовою до студентів звернулася заслужена вчителька УРСР Лідія Мартинівна Полуянова. Вона захоплено говорила про чудову, благородну професію вчителя і побажала присутнім студентам обов'язково стати вчителями.

Про свій досвід роботи з учнями розповіла вчителька хімії одеської середньої школи № 101 Л. І. Веллер.

Багато цікавого дізналися п'ятикурсники у цей день від досвідчених педагогів, які ділилися своїм досвідом викладацької майстерності.

Про деякі спостереження під час практики розповіли студенти Л. Почакаєва (істфак), Н. Шапірова (хімфак), І. Борисова (РГФ), О. Дерев'яно (геофак), П. Поповський (біофак), І. Косенкова (філфак). Вони говорили про роль особи вчителя у комуністичному вихованні учнів, про свій досвід проведення позакласної роботи, про деякі особливості педагогічної практики у сільській школі, про елементи соціально-психологічних досліджень у програмі педагогічної практики.

На закінчення відбувся концерт учнів середньої школи № 119.

К. ПАВЛОВА.

КОНФЕРЕНЦІЯ З СУСПІЛЬНИХ НАУК

15 грудня відбулося пленарне засідання загальноуніверситетської студентської наукової конференції, організованої кафедрою суспільних наук.

Його відкрив перший проректор університету професор Д. І. Поліщук. Він наголосив, що 1975/1976 учбовий рік дуже відповідальний для життя колективу університету. Це рік завершення 9-ї п'ятирічки, рік XXV з'їзду КПРС. Великі завдання стоять перед колективом в усіх галузях, в тому числі у галузі наукової роботи. У VI Всесоюзному конкурсі студентських наукових робіт з суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху, присвяченому XXV з'їзду КПРС, беруть участь 70 процентів студентів університету. Наукова

робота з року в рік дає позитивні наслідки, підтвердженням чого є успіхи у V Всесоюзному конкурсі. Студенти університету роблять свій гідний внесок у відповідальну і почесну справу розвитку радянської науки.

З доповіддю про міжнародне значення досвіду боротьби В. І. Леніна і більшовиків за єдність робітничого класу виступив студент IV курсу історичного факультету В. Гребцов (науковий керівник — професор Н. М. Якупов).

Про інтернаціональні зв'язки Ленінського комсомолу доповів секретар комітету комсомолу С. Коротенко (науковий керівник — старший викладач Г. В. Устинова).

Студент IV курсу філологічно-

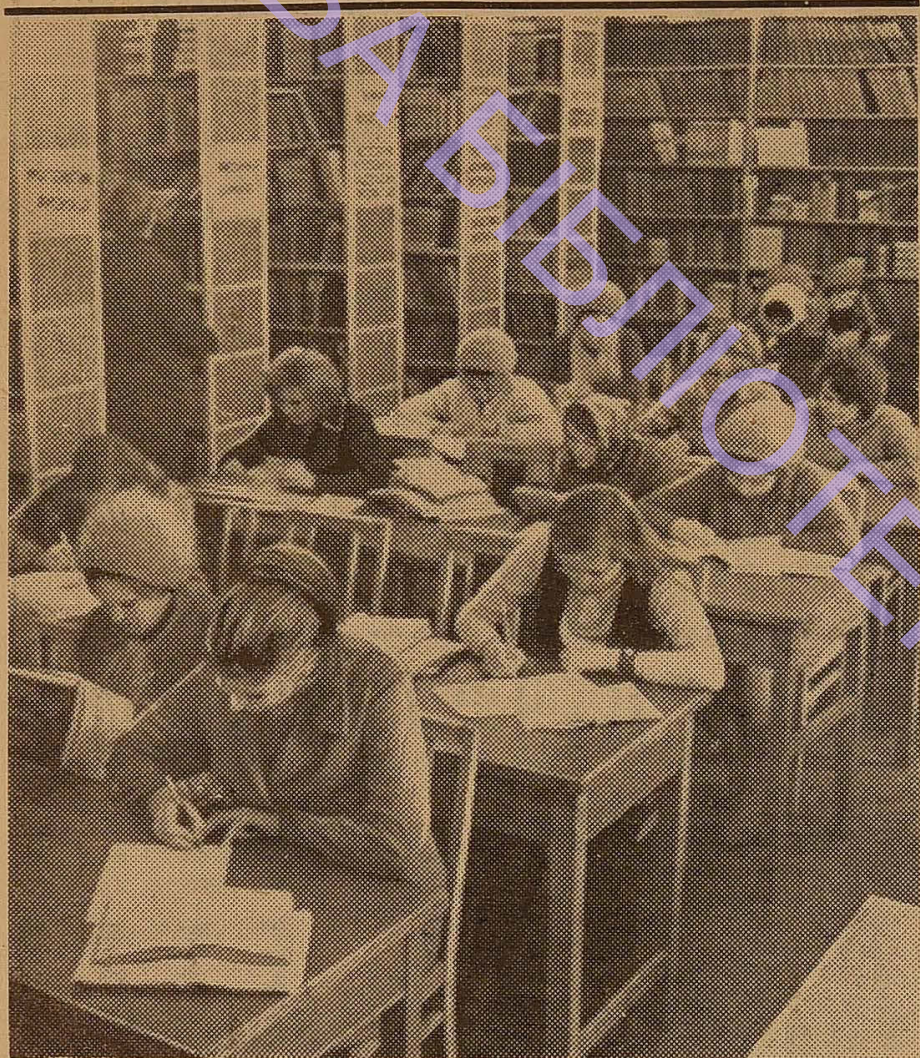
го факультету Є. Огаренко зробив доповідь на матеріалах теорії літератури про діалектику форми і змісту (науковий керівник — доцент Л. М. Сумарокова).

Свою роботу «XXV з'їзд КПРС про розвиток соціалістичного суспільства», написану під керівництвом асистента В. І. Підпрядгери, зачитав студент II курсу юридичного факультету Ю. Титов.

У роботах відчувалась конкретність і предметність наведених прикладів. Присутні з увагою прослухали змістовні і цікаві праці студентів.

На засіданнях секцій було заслухано і обговорено близько 70 доповідей.

В. НЯНЬЧУК,
зав. відділом комсомольського
життя «ЗНК».

Незабаром сесія. Напружено готуються до неї студенти.
На фото: у читальному залі бібліотеки.

ВІРНІ СИНИ ВІТЧИЗНИ

До 150-річчя повстання декабристів

Радянський народ пишається своєю історією, багатою революційними і бойовими традиціями. Повстання декабристів — одне з чудових сторінок російської історії першої половини XIX століття. В. І. Ленін назвав декабристів у числі революційних борців, що становлять національну гордість «великоросів».

150 років відділяють нас від суворого холодного дня, коли кращі сини Росії вийшли на Сенатську площу, щоб ціною свого життя розбудити кріпосну Росію... «В 1825 році Росія вперше бачила революційний рух проти царизму», — писав В. І. Ленін. Декабристи вперше в історії Росії створили підпільні організації, розробили передову політичну програму і підняли озброєне повстання, що поклато початок російському визвольному руху.

Також, безправне становище народу було важливим фактором в зародженні руху декабристів. В пошуках істинно передової теорії, яка могла б вказати шляхи і засоби суспільних перетворень учасники першого етапу визвольного руху в Росії уважно вивчали і критично освоювали праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, діячів культури, що висували в тій або іншій формі ідею прогресивного, поступального руху людства. Становлення програмних і тактичних принципів руху декабристів співпало з грандіозними подіями в житті Європи. Виникла і рухнула обширна наполеонівська імперія, проти якої піднялися придушені нею європейські народи.

Дальший розвиток національно-визвольного руху свідчив про неухильний процес розпаду старих феодальних відносин. Криза кріпосництва в Росії, яка наближалася, розкрила необхідність ліквідації феодального ладу. Рух декабристів, народжений національними потребами Росії, був вираженням підйому громадської свідомості в країні і своїм корінням входив у ведучий процес епохи.

На протязі 150 років по історії декабристів написано тисячі робіт. Подвиг декабристів став яскравою сторінкою історії народів СРСР. Книга Г. Сергієнко «Декабристи і їх революційні традиції на Україні» (на українській мові) Київ, 1975, розповідає про підпільні організації декабристів на Україні, про підготовку збройного повстання, про залучення до участі в боротьбі як союзників польського «Патріотичного товариства» і «Товариства об'єднаних слов'ян», що діяли в Польщі і на Україні.

Про повстання Чернігівського полку в 1826 році, з яскраво визначеною революційною метою і наміченою політичною програмою, розповідає повість О. Слонимського «Чернігівці», М., 1975.

Значне місце займають декабристи і в революційному русі Європи 20-х років XIX століття.

В ході розвитку декабристського руху, формування революційної ідеології декабристів росла і

їх повага до народів інших країн, що боролись за своє визволення, розроблювались програми спільного наступу на старий устрій.

Закладені декабристами ідеї революційної єдності, яскраво проявились у відношенні до національно-визвольного руху в Європі, а також в критиці контрреволюційної політики царизму.

Книга О. Орлик «Декабристи і європейський визвольний рух», М., Думка, 1975 р. розглядає роль і місце декабристського руху в загальному європейському національно-визвольному русі. Національно-визвольному русю в багатогранному вітчизняному і зарубіжному документальному матеріалі, що дає автору можливість найбільш повно і яскраво показати сприйняття декабристами сучасних імреволюцій в Іспанії, Італії, визвольного руху на Балканах і т. ін., розповісти про встановлення ідейних зв'язків декабристів з діячами європейського революційного руху. Автор досліджує питання про зародження і розвиток інтернаціональних традицій в російському революційному русі, про відгуки передової Європи на повстання декабристів.

Історичне значення руху декабристів величезне. Декабристи висунули соціальну і політичну програму перебудови російського життя на нових принципах. Вони прагнули домогтись своєї мети шляхом військового перевороту, здійсненого «в ім'я народу», але

«без його безпосередньої участі» (В. І. Ленін). Декабристи були «далекі від народу» і в цьому проявилась їх класова обмеженість. Та справа декабристів не пропала. Її продовжили революціонери наступних поколінь. Своєю боротьбою і жертвами вони сприяли наростанню революційної бурі в Росії.

Епіграфом до створеної газети «Іскра» Ленін взяв рядок з вірша О. І. Одоєвського і підписав під ним: «Відповідь декабристів Пушкіну». Цим вибором епіграфу В. І. Леніна підкреслив революційний характер повстання декабристів і показав глибокий зв'язок поколінь в російському революційному русі.

Патріотизм і самовідданість дворянських революціонерів в боротьбі за світле майбутнє Вітчизни породжують глибоку повагу і заслуговують вдячної пам'яті нащадків.

Про прекрасних жінок, які обезсмертили себе, прийнявши продиктовані серцем рішення розділити долю декабристів, розповів Марк Сергєєв у книзі «Подвиг любові бескорыстной», яка вийшла у видавництві «Молода гвардія» в 1974 році.

В льодниках глибини Сибіру слідом за «державними злочинцями» вирушили їх дружини. Це було не тільки подвигом любові, це було громадянським подвигом, це було актом протесту проти миколаївського режиму, це була

демонстрація співчуття ідеям декабристів.

Відома революціонерка Віра Фігер, порівнюючи долю дружин декабристів і революційну боротьбу народоволок, писала: «Життя змінилось, жах перед Сибіром воно перемогло іншими, ще більш жахливими страхіттями, та воно підвищило вимоги до особи і жінку поряд з чоловіком повело на ешафот і на розстріл. Та духовна краса залишалася красою і у віддаленні часу, і привабливий образ жінки другої чверті минулого століття сяє й тепер в немеркнучому блиску колишніх днів».

«Пленительные образы! Едва ли в истории какой-нибудь страны Вы что-нибудь прекрасное встречали».

Их имена забываются не должны».

Н. НЕКРАСОВ.

Прошло півтора століття, але живе в серці народною пам'яттю про декабристів, про їх благородні прагнення. Їхні імена живі. Розповіді про декабристів передаються з покоління в покоління. У Ленінграді, на острові Голодай, де були поховані тіла страчених декабристів, через сто років після страти — в червні 1926 року було встановлено пам'ятник. Золотом на червоному граніті висічено їх імена.

Величезні красуні тополі несуть вічний караул біля гранітного обеліску.

А. ГАЛЕНКОВА,
бібліограф.

«Любов до рідної природи—одна з найвірніших ознак любові до своєї країни».
К. ПАУСТОВСЬКИЙ.

ЛЮДИНА І ПРИРОДА

Сторінка, присвячена охороні оточуючого середовища

За прикладом московських колег на біологічному факультеті була організована дружина по охороні природи. Наші фурканти в минулому році були в Москві, познайомились з роботою дружини, з питаннями, які вирішують дружинники, питаннями охорони оточуючого середовища і приро-

Сьогодні в нашій дружині 50 чоловік з усіх курсів. Наші п'ятикурсники не хотіли відставати і, не дивлячись на зайнятість, також включились в роботу по організації дружини. Список членів дружини було схвалено на звітно-виборних комсомольських зборах факультету.

тор з питань зоопарку. Одеський зоопарк знаходиться в жахливому становищі і ми хочемо домогтися, щоб його віддали під наш контроль. Спільними зусиллями з працівниками зоопарку ми прагнемо вирішити питання про умови життя тварин в ньому.

Командиром дружини обрано

ЗА ПРИКЛАДОМ МОСКОВСЬКИХ КОЛЕГ

ди. Їхні спостереження і матеріали, привезені на факультет, лягли в основу організації дружини. В нашу дружину записались студенти, які по-справжньому люблять природу, готові енергійно взятись за справу і докласти всіх зусиль у вирішення найактуальнішої проблеми сучасності—охорони природи.

Для нас, одеситів, проблема моря, його охорони дуже близька і ми будемо прагнути зробити свій внесок у її вирішення.

Зовсім недавно відбулося перше засідання дружини по охороні природи. Заслухавши і обговоривши приблизний статут членів дружини Московського університету, ми прийняли його за основу.

Основне завдання дружини—практична робота по перетворенню в життя Закону про охорону природи на Україні, пропаганді знань про природу і ідей охорони природи.

В нашій дружині організували штаб і 5 секторів. Ми ввели сек-

студента II курсу В. Белякова, а безпосередній керівник її—викладач кафедри зоології хребетних А. І. Корзюков.

Починаємо ми свою роботу з ознайомлення із законодавством по охороні оточуючого середовища і природи. Обов'язковими для всіх членів дружини є знання і вміння застосовувати на практиці права і обов'язки «охоронців природи».

І. БОГДАНЧИК,
студентка III курсу біофаку.

Дивитись у майбутнє

Закінчується 1975 рік. Він був для нас не тільки останнім роком п'ятирічки, а й роком підготовки до XXV з'їзду КПРС. Ось чому ми повинні з особливою міркою підходити до оцінки досягнутого з урахуванням вимог завтрашнього дня. А вимоги найближчого майбутнього такі, що сьогоднішні наші успіхи в організації учбової роботи студентів вже завтра виявляться недостатніми.

Дійсно, хіба можемо ми примиритися с тим, що рада НСТ біологічного факультету основну частину свого часу і сил витрачає на «вибивання» студентських наукових робіт на конкурси і на організацію участі студентів в олімпіадах? Так, на огляд студентських робіт Центрального району м. Одеси було подано 11 робіт. Одержати ті ж самі 11 робіт на Республіканський конкурс виявилось такою складною справою, що необхідне було втручання партійного бюро і деканату, хоч мова йшла всього лише про незначну зміну в оформленні. І це відбувається в той час, коли в документах Мінвузу, УРСР і ректорату університету недвозначно вказується на те, що робота

факультетів і кафедр буде оцінюватись по вмінню організувати УДР та НДРС. Більше того, на одній з останніх вчених рад університету було чітко вказано, що на кожний конкурс кафедри повинні подавати не менше двох студентських робіт. Якщо кафедри неухильно керуватимуться цими вказівками, то у ради НСТ біологічного факультету буде можливість займатись і іншими насущними проблемами.

Зараз рада НСТ реорганізовує свою діяльність. Точніше, намічається ввести систему попередніх заявок на подачу робіт на різні конкурси. Наприклад, до 31 грудня керівники гуртків повинні подати списки студентських робіт, представлених на конкурс Центрального району міста Одеси, що буде проводитись в квітні 1976 року. До 5 січня 1976 року гурткам також необхідно подати прізвища доповідачів і теми доповідей на чергову конференцію НСТ.

Взагалі оновлена рада НСТ біофаку готується до нового етапу своєї діяльності.

Л. КАРПОВ,
науковий керівник НСТ біофаку,
доцент.

ПУЛЬС ОКЕАНУ

Життя океану—ми все частіше чуємо цей вираз. Чи правомочний він? Чи можемо ми говорити про океан як про щось живе? А втім, певно, не всі замислювались над цим. Більшість, мабуть, вважають, що під «життям океану» слід розуміти життя істот, що населяють його. Така точка зору значно звужує проблему.

Справа в тому, що всі без виключення процеси життєдіяльності будь-якого організму тісно пов'язані з оточуючим середовищем, починаються і закінчуються в цьому середовищі. Ось чому життя океану подібно життю великого міста, яке включає в себе не тільки існування окремих людей, а й будинки, телефон, телеграф, пресу та багато іншого. І також як для збереження життя міста

важливо зберегти не тільки життя людей, що населяють його, а й житло, засоби зв'язку і т. ін., для підтримки життя океану треба турбуватись не тільки про життя населення, а й про збереження солоності води, структури берега і навіть каміння, що знаходиться на дні. Важливо також слідкувати за тим, щоб в «організм» океану не попадали сторонні елементи, які заважають нормальному його існуванню.

Всі ці проблеми розглядалися на Міжнародному симпозиумі по взаємодії між водою і «живою речовиною», який проходив в жовтні цього року в Одесі. На симпозиумі було порушено багато питань, пов'язаних з проблемою водної екології.

Центральною думкою, яка звучала в багатьох доповідях, була

думка про те, що будь-яке втручання людини в природну рівновагу повинно бути заздалегідь старанно продумано і перевірено, бо, здавалося б, незначна зміна такої рівноваги може привести до непередбачених результатів. В багатьох доповідях прозвучали три важні факти про накопичення пестицидів (В. В. Андрюченко, СРСР), важких металів (І. Б. Токін, СРСР), радіоактивних елементів (А. Гангулі, Індія) морськими організмами.

Вказувалося також і на те, що попавши в один якийсь вид організму, токсична речовина потім може виявитись в найрізноманітніших організмах, серед яких є такі, які люди вживають в їжу. Оскільки від деяких шкідливих речовин, внесених людиною в світовий океан, звільнитись вже не

має можливості, дуже важливо розробити для кожного з них індекс «ГДК»—гранично допустимую концентрацію, при якій дана речовина ще не виявляє своєї шкідливої дії.

Важливим кроком вперед, який зробила наука про море, можна вважати вперше висловлене на симпозиумі припущення про те, що деякі речовини при їх надходженні з морської води в організми можуть взаємодіяти як у момент проникнення в організм, так і при їх послідовній трансформації вже в організмі. Таке явище особливо важливе, бо відкриває новий шлях регулювання швидкості надходження в організми різних речовин, розчинених в морській воді.

Наш університет був представлений на симпозиумі доповіддю

асистента С. А. Петрова і професора А. Я. Розанова «Вплив функціонально пов'язаних вітамінів на споживання з морської води 35-ліпоевої кислоти чорноморськими мідіями», яка була присвячена проблемі взаємодії вітамінів при їх надходженні в організм мідій.

На симпозиумі була прийнята довгострокова міжнародна програма наукових досліджень з проблеми взаємодії між водою і живою речовиною. Відтепер це буде основний науковий документ, який направлятиме дослідження вчених всіх країн, що працюють над даною проблемою.

С. ПЕТРОВ,
асистент кафедри біохімії.

Учень І. П. ПАВЛОВА

У листопаді відбулася вчена рада біологічного факультету, присвячена 90-річчю з дня народження професора Євгена Івановича Синельникова—видатного радянського фізіолога, одного з учнів і співробітників І. П. Павлова.

З 1918 року діяльність цієї людини пов'язана з Одеським університетом. Його школа дала фізіології великий загін наукових працівників. З неї вийшло 15 професорів і 17 кандидатів наук.

Із спогадами про життя і наукову діяльність Євгена Івановича виступили професор Л. А. Семенов, завідувач кафедри фізіології людини і тварин, професор Р. О. Файтельберг, завідувач лабораторією тканинної терапії інституту очних хвороб і тканинної терапії ім. І. П. Філатова Н. С. Шульгіна, ректор сільськогосподарського інституту, професор І. С. Самоїленко та ін.

На раді були присутні представники ряду вузів і закладів міста, а також дві дочки Є. І. Синельникова і його онук—медик.

Всі наукові роботи Є. І. Синельникова становлять великий теоретичний інтерес і мають практичне значення в розвитку і підвищенні продуктивного тваринництва і в охороні здоров'я людини.

Велика наукова спадщина Є. І. Синельникова включає в себе цінні ідеї і задуми, що він не встиг здійснити. І продовження їх—обов'язок його учнів і послідовників.

Л. СЕМЕНЮК,
професор.

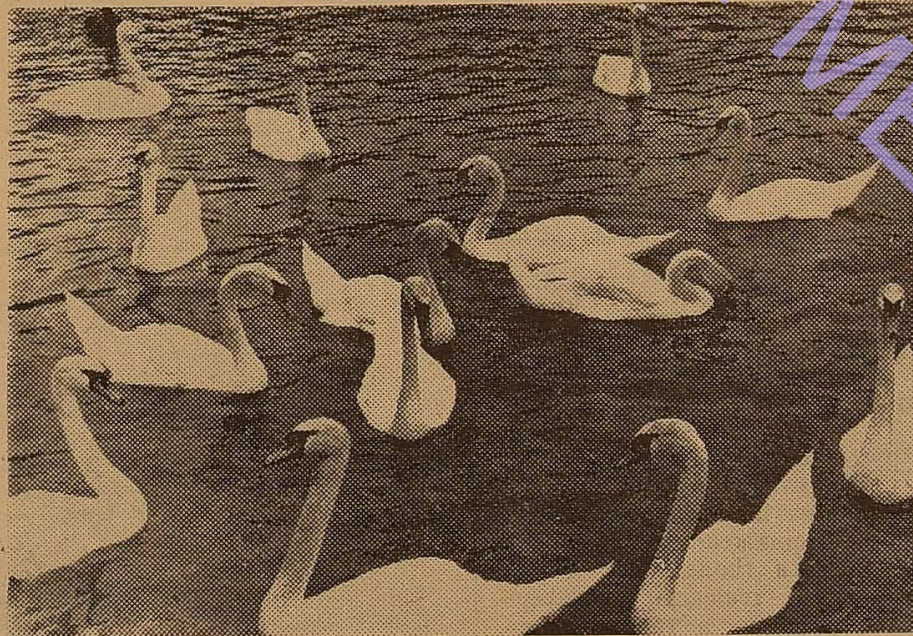
ЛЕБЕДІ В АСКАНІЇ-НОВА

ФОТО-РЕПОРТАЖ

В Асканії—Нова, де я проходив виробничу практику під керівництвом наукового співробітника заповідника В. І. Стрельченко і старшого викладача кафедри зоології хребетних А. І. Корзюкова, проводяться роботи культурного освоєння диких тварин методами

акліматизації, гібридизації, приручення і одомашнювання.

Серед багаточисленних поселенців цього унікального заповідника особливе місце займають лебеді (клікуни, шипуни і австралійські чорні). Вони знаходяться тут з 1886 року. Найбільш нечисленні в природі клікуни і шипуни.

Вченими вживаються заходи для збільшення їх чисельності.

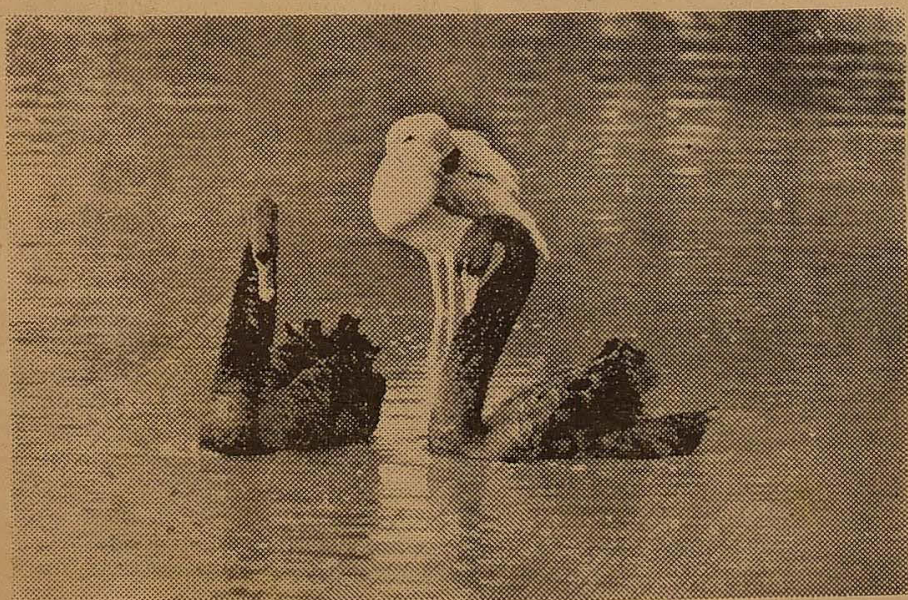
Не дивлячись на те, що в Асканії—Нова лебеді живуть в штучних умовах, відчувають вони себе прекрасно. Живуть птахи на озерах круглий рік. Вони добре розмножуються. Багато з них стають прирученими.

Щоб усвідомити значення робіт по розмноженню цінних і рідкісних на землі тварин, слід згадати дані журналу «Кур'єр Юнеско» про повне зникнення за останні п'ятдесят років 40 видів

крупних ссавців і за останні двадцять століть 105 видів цих тварин.

Досвід учених заповідника Асканія—Нова підтверджує широкі можливості робіт по відтворенню никаючих видів, по залученню дикої фауни в господарство людини. Розумне ведення таких робіт дає можливість змінювати тваринний світ в потрібному для людини напрямку.

П. ПОПОВСЬКИЙ,
студент V курсу біофаку.

НЕОЛОГІЗМИ 9-ОЇ П'ЯТИРІЧКИ

За роки 9-ої п'ятирічки на сторінках газет, друкованих українською і російською мовою, автор цих рядків зареєстрував появу 735 (переважно лексичних) неологізмів. Поява цих неологізмів у братніх мовах органічно зв'язана з динамічним розвитком усього нашого соціалістичного господарства, з піднесенням трудового і побутового життя всього радянського народу.

«Протягом 9-ої п'ятирічки — говориться у «Зверненні ЦК КПРС до партії, до радянського народу», — зроблено великий крок вперед у створенні матеріально-технічної бази комунізму». Це твердження яскраво й переконливо ілюструють, наприклад, такі неологізми:

1) Назви нових підприємств, будов: **БАМ**—Байкало—Амурська магістраль; **ВАЗ**—Волзький автомобільний завод; **ЛАЕС**—Ленінградська атомна електростанція; супергазопровід тощо.

2) Назви нових машин, агрегатів, апаратів: **РЕМ**—ротатійна електрографічна машина; **кабелеклекладач**—агрегат, за допомогою якого заготовляють ліс; **геліопарат**—апарат для використання сонячної енергії.

3) Назви нових транспортних засобів: **атомовоз**—залізничний локомотив з атомним двигуном; **агломератовоз**—судно, яким перевозять агломерат; **паперовоз**—ав-

томашина, пристосована для перевезення паперу; **авторибконтейнер**—автомобіль з акваріумом, яким перевозять рибу в місця нересту; **кібермобіль**—автомобіль, на якому шофер-автомат орієнтується на світло, а темні місця, предмети об'їжджає, обминає і уникає зіткнення з ними: **міні-електромобіль**—невеличка автомашинка з електродвигуном; **бібліобус**—автомашина, пристосована для перевезення книг; **міні-велосипед**, **веломіні**—невеличкий велосипед; **електропед**—мотоцикл із електродвигуном; **мікро-всюдихід**—маленька, спеціально обладнана автомашинка, яка долає різні шляхові перешкоди.

4) Назви нової продукції: **мтілон**—штучне волокно і тканина, виготовлена з цього волокна; **дарнітол**—штучна, різнокольорова шкіра, з якої шують взуття; **алюмопласт**—алюмінієвий різнокольоровий покривельний матеріал; **короліт**—будівельний матеріал, виготовлений із подрібненої кори; **гексаніт**—надтвердий матеріал, з якого виготовляють різальні інструменти.

Дальший розвиток сільського господарства та зміни, що сталися в ньому за роки п'ятирічки, ілюструють такі неологізми:

1) Назви зернових культур та засобів підвищення врожайності: **триликале**—суржик пшениці й жита; **мутант**—форма пшениці,

жита, ячменю, трави, одержана під впливом радіації; **ніказан**—стимулятор росту городніх та польових рослин; **пудрет**—порошковидні добрива, зокрема, перемелений курячий послід.

2) Назви кормів, засобів їх поліпшення та кормозаготівельників: **монокорм**—кормова суміш, яка заміняє весь чи переважну частину потрібного тварині раціону; **карбоксилін**—препарат, що прискорює біосинтез кормів; **грануляторник**—робітник, що виготовляє з зеленої маси кормові гранули для тварин; **МУКЗ**—малобаритний універсальний комбікормовий завод; **гичкозбирач**—самохідна машина, яка повністю механізує збирання і навантаження бурякової гички.

За роки 9-ої п'ятирічки помітні зміни сталися в різних сферах добробуту радянського народу, про що свідчить і поява, наприклад, таких неологізмів:

1) Назви посуду, побутових приладів, одягу, взуття: **каструля-скороварка**; **електроміксер**—прилад, за допомогою якого овочі, фрукти перетираються, робиться пюре; **електромарміт**—прилад, на якому вариться їжа і зберігається гарячою тривалий час; **електрошуба**—спеціальний комбінезон, що нагрівається електроапаратом; **«платформа»**—туфлі, башмаки, чобітки на широких товстих каблу-

ках; **снігоступи**—спецвзуття, в якому зручно ходити по снігу.

2) Назви апаратів, приладів, зв'язаних із піднесенням культури та побуту: **мінівізор**—мініатюрний телевизор; **фразоскоп**—апарат, за допомогою якого пришвидшується процес читання; **кодоскоп**—апарат, за допомогою якого на уроках подається ілюстративний матеріал; **відеомагнітофон**—електронний апарат, який записує і фіксує зображення в будь-яких умовах.

3) Назви медичних апаратів та засобів: **ЕЛОЗ**—електричний обезболювач зубів; **велергометр**—велосипед, що використовується з лікувальною метою; **ритмосон**—апарат, використання якого сприяє ліквідації безсоння; **узбелон**—хірургічні нитки, які на післяопераційних швах у теплій воді розчиняються, зникають.

Ми навели по декілька прикладів неологізмів тільки найважливіших семантичних груп. Чимало зареєстрованих неологізмів уже стали широко відомі й уживані, а деякі з них уже подані і в словниках.

За походженням неологізми п'ятирічки можна класифікувати в такі дві групи:

1) неологізми іншомовного походження;
2) неологізми рідномовного походження.

Серед неологізмів іншомовного

походження передусім впадають у вічі слова, запозичені з мов африканських, латино-американських та азійських народів, з яких до останнього часу в мовах народів СРСР або зовсім не було, або було дуже мало запозичених слів. Наприклад:

1) з мов африканських народів: **бантустан**—резервація для чорних в ПАР, **каан** (сомалійське)—революція;

2) з мов латино-американських народів: **б'єнвенідо** (куб.)—ласкаво просимо; **дескімісадо** (аргент.)—бідняк; **кампайнерос**—водій вантажної автомашини;

3) з мов азійських народів: **сахай** (лаос.)—товариш; **разакар** (пакістан.)—доброволець; **хартал** (бенгал.)—страйк; **когай** (япон.)—забруднення навколишнього середовища; **хтанглой** (в'єтнам.)—перемога.

Абсолютна більшість нових іншомовних запозичень піддалася законам і закономірностям фонетико-морфологічної системи російської та української мови.

Чимало неологізмів 9-ої п'ятирічки вже влилося в спільний лексичний фонд не тільки української та російської літературної мови, а й у фонд літературних мов інших народів СРСР. Такими словами є: АІСТ, АСУ, БАМ, ВАЗ, КАМАЗ, ЛАЕС, МІБ; **автомобілевоз**, **аеробус**, **електромобіль**, **місяцедром**, **суперлітак**, **фразоскоп**, **відеомагнітофон**, **віброшарка**, **монокорм**, **трикале**, **пудрет** тощо.

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

ВАЖЛИВА СПРАВА

В успішному будівництві комуністичного суспільства, вихованні нової людини майбутнього, фундамент якого закладається вже сьогодні, велику роль має правда пропаганда. Вона повинна виховувати почуття поваги до права і законності, прищеплювати переконаність у справедливості справи навіть найсуворіших вимог закону.

На юридичному факультеті не один рік діє лекторська група, створена за ініціативою партбюро і комсомольської організації. З кожним роком робота покращувалась, до читання лекцій на правові теми залучалось все більше число студентів. На звітно-виборних зборах комсомольської організації юридичного факультету, що відбулися в жовтні 1975 року, відзначена непогана робота лекторської групи і окремих студентів. Особливо відзначались студенти М. Оробей, В. Штумпф, С. Видок, А. Будук, Л. Федчер. Але разом з тим очевидно, що використані далеко не всі можливості, що ця діяльність не носить масового характеру, хоча користність цього починання не викликає сумнівів.

В цьому році лекторська група нараховує більше тридцяти чоловік. Очолує її молодий комуніст, студент III курсу П. Чобіток, який енергійно взявся за справу. Немало проблем стоїть перед ним і членами групи. Це—розробка

тематичних лекцій, затвердження їх, встановлення зв'язків з організаціями, школами і т. ін. Правильна постановка роботи—запорядкування виконання поставлених завдань.

Досвід читання лекцій студентами показує, що часом не вистачає спеціальних знань в тій чи іншій галузі права для правильних відповідей на багаточисленні питання. Тому, мабуть, слід брати вузьку тему з тим, щоб повністю в ній розібратись і краще, дохідливіше донести її до аудиторії. Важливим моментом є вибір теми і методу розповіді в залежності від контингенту слухачів. Часом один і той же спосіб інформації обирається як для студентів, так і для учнів шкіл.

З метою запобігання помилок необхідно регулярно проводити заняття з лекторською групою, організовувати зустрічі з кращими лекторами.

Вірогідно, не завадила б і така форма роботи, як спільне читання лекцій викладачами і студентами. Припустимо, читає студент, а відповідає на питання викладач.

Необхідна копійка робота як з боку громадських організацій, так і з боку студентів. Тільки шляхом постійного підвищення рівня знань можна стати добрим лектором і принести користь людям.

В. ДРЬОМІН.

Лавиноподібний ріст відомостей про хімічні елементи та їх перетворення вимагає постійного з'явлення нових хімічних та фізико-хімічних довідників.

Зараз основні довідники з хімії організуються по типу напівперіодичних видань: є основні томи, що включають відомості, опубліковані за якийсь проміжок часу. Через деякий час випускаються додаткові томи, побудовані за тим же планом, які включають знову опубліковані літературні відомості.

НА ДОПОМОГУ СТУДЕНТАМ

Нові довідники з хімії

Так побудовані добре відомі хімікам іноземні довідники «Таблиці фізико-хімічних величин» Ландольта і довідник з органічної хімії Бельштейна.

До подібного типу довідників відноситься вперше випущений у вітчизняній практиці довідник «Каталітичні властивості речовин». Перший том довідника, який випустило видавництво «Наукова думка», вийшов у 1968 році, охоплює відомості про каталізatori і каталітичні реакції за період 1940—1962 рр. Другий том довідника, що недавно з'явився в 2-х книгах, охоплює відомості за 1963—1967 рр.

Принцип підбору та систематизації матеріалу другого тому відповідає попередньому виданню.

Весь матеріал систематизовано в розділи, які включають окремі групи елементів періодичної системи Д. І. Менделєєва, що є активними компонентами даного каталізатора. В середині кожного розділу подаються таблиці каталітичних реакцій, що включають вихідні речовини, продукти реакції і склад каталізатора, який створюється даним елементом. Вказуються також посилання на літературні джерела, що приведені в кінці розділу. В кінці II тому є предметний покажчик каталітичних ре-

акцій із посиланнями на сторінки I і II томів.

В цілому довідник має вигляд найбільш повного зведення фактичного матеріалу та літературних джерел про каталітичні особливості речовин і надасть велику допомогу в теоретичних і експериментальних дослідженнях хіміків та фізиків.

Можна сподіватись, що великий авторський колектив і надалі буде продовжувати цінне починання, і цей довідник послужить прикладом створення вітчизняних видань такого типу по вузьких хімічних темах.

С. КИРИЧЕНКО,
головний бібліограф
наукової бібліотеки.

На черзі— ідальня

Наближається до кінця будівництво ідальні поруч з учбовим корпусом, де розміщуються два факультети нашого університету—біологічний і геолого-географічний. Спорудження ідальні є складовою частиною перспективного плану будівництва в Шампанському провулку нового студентського містечка. Вже вступила до ладу висотна споруда гуртожитку і ось тепер на черзі ідальня.

Нинішня ідальня, де харчуються студенти, розміщується в приміщенні гуртожитку № 4. Відверто, кажучи, її пропускна здатність, якість сніданків і вечерь, а тим більш санітарні умови завжди залишали бажати кращого. Тому і зрозуміло, з яким нетерпінням чекають нову ідальню студенти.

А вона буде дійсно чудовою. На першому поверсі розмістяться службові приміщення, у вестибюлі відводиться місце гардеробу і буфету. На другому поверсі основна площа відводиться під ідальню і кухню. Тут завжди буде світло і просторо.

На будівництві разом з робітниками внесли свою частку праці і студенти. Тепер основний центр ваги робіт переміститься в середину будови. Це облицювання, чистка стін і підлог від цементу і вапна. На черзі—побілка, миття вікон, прибирання сміття і т. ін.

У другому семестрі нова ідальня відкриє свої двері.

В. ХОМУГОВ,
студент IV курсу геофаку.

ПІДСУМКИ СПАРТАКІАДИ

Нещодавно закінчилась спартакіада вищих учбових закладів Одеси, присвячена XXV з'їзду КПРС. Колектив нашого університету взяв активну участь у цих спортивних змаганнях і підтвердив свою добру спортивну підготовку хорошими успіхами. Виступаючи у 23 видах програми із 32, він посів VI місце по першій групі (в минулому році наші спортсмени домоглись лише VIII місця).

По кількості призових місць університет знаходиться на IV місці, поступившись колективом політехнічного, медичного та технологічного інститутів.

Чемпіоном міжвузівських змагань стала наша команда по багатоборству ГПО. Дуже добре показали себе тут співробітники кафедри фізвиховання В. Губанов, В. Широких, а також сту-

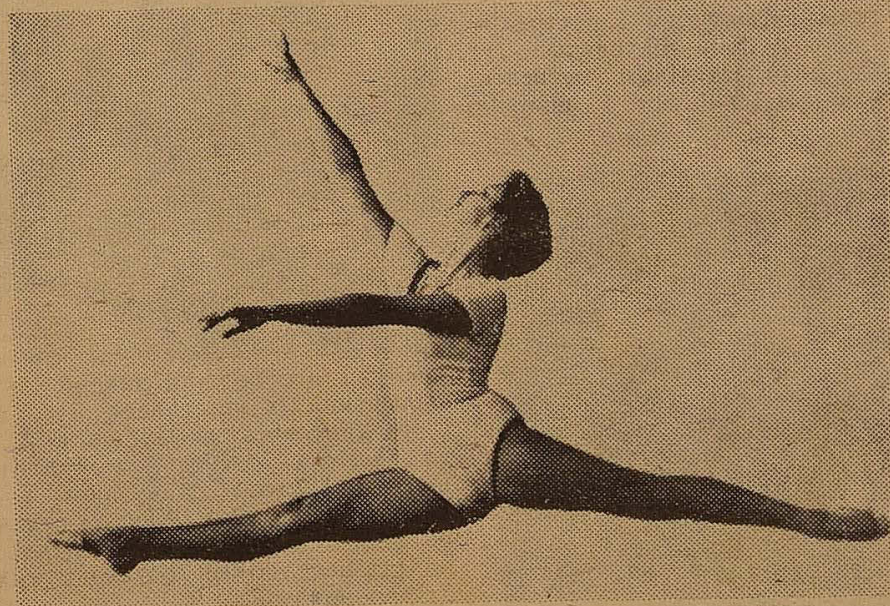
денти Кана, Бересток, Мізенко та ін.

Другі місця посіли наші команди з художньої гімнастики, бадмінтона, шахів. Срібними медалями нагороджені волейболісти, баскетболісти (чоловіки), фехтувальники, тенісисти, боксери, стрільці із лука, а також команда легкоатлетів.

Звання чемпіонів спартакіади отримали І. Дугинець—метання диска, Т. Галка—стрибки у висоту з розбігу, І. Грабовський та І. Скуратов—фехтування на рапірах, С. Баладжан—теніс.

Спартакіада показала високий рівень майстерності наших спортсменів.

О. ЗАЙЦЕВА,
студентка I курсу фізіологічного факультету.

Політ.

Фотоетюд О. ЛЕВІТА.